

یادداشت

نگرش اصلاحی بر پاداش متمرکز است

و نه بر تنبیه

محمدرضاجلالی

روان‌شناس و پژوهشگر روان‌شناسی سیاسی

در روان‌شناسی، تشویق و تنبیه به سیستم‌های انگیزشی گرایش‌ی و اجتنابی رفتار متصل است و انگیزه‌های ایجابی و سلبی، محرک و متغیر مستقل انجام‌دادن یا انجام‌ندادن رفتاری خاص محسوب می‌شوند. در رویکرد رفتاری که مشخصاً بر انواع پس‌آیندهای تعیین‌کننده عینی و بیرونی رفتار به‌عنوان دلیل و چرایی رفتار متمرکز است و به این باور تعلیلی و تبیینی معطوف است که ایجاد یا خاموشی یا کاهش و افزایش هر رفتار ایجابی و سلبی در ربط و اتصالی است که آن رفتار با محرک‌های خوشایند یا ناخوشایند پیامدی خود می‌آید؛ توجه و تأمل نظری و پژوهشی روان‌شناسی که به طور قاطع از محرک‌های پیامدی تنبیهی تند و شدید پرهیز می‌دهد، به نحو بسیار روشنی بر محرک‌های پیامدی پاداشی تأکید دارد و به‌اصطلاح مستند بر انبوه‌های مؤید پژوهشی معتقد است با عسل، مگس بیشتری می‌توان گرفت تا بر سکه.

بر این مبنای علمی و پژوهشی روان‌شناختی باید دید چگونه مواجهه‌ای از متولیان و دست‌اندرکاران با رفتارهای موافقتی و مخالفتی مردم در شرایط جنگی، انتظار می‌رود و پسنده و زیننده است؟

بخش زیادی از ایرانیان در بیش از یک‌ماه گذشته به انگیزه ملی و میهنی، شبانه‌روز در خیابان‌ها حضور می‌یابند و مجدانه پای کارند و از مبارزان سخت‌رو و نستوه وطن در برابر دشمنان متجاوز امپریالیستی و صهیونیستی حمایت‌های قاطعانه معنوی و روحیه‌بخش می‌کنند و ترقدن‌های آشوب‌افکنانه آنها و متکی‌شدگان به آنها را خشتی می‌کنند؛ بخش بسیار کمتری موافق تهاجم خارجی بوده‌اند و در طیفی از رفتارهای عملیتی بسیار منفعلانه و سداندانگانه تا فعال و خائثانه و قصدمندانه در پیشبرد این موافقت حرکت کرده‌اند. بخش درخورتوجهی از این بخش در زمره اغواشدگان مهره و آلت دست متجاوزان به وطن و فریب‌خوردگان متجاوزان به وطن هستند و تکاپوهایی در اندازه ارسال گزارش به رسانه اینترنتشال که ماهیت افشاشده‌ای در راستای اراده دشمنان آمریکایی و اسرائیلی و عربستانی دارد، مرتکب شده‌اند.

طبعاً مطابق رویکرد‌های نظری و پژوهشی روان‌شناسی به‌ویژه رویکرد رفتاری، لازم است متصدیان گروه اول را با پاداش و تشویق گسترده‌ای مواجه کنند و با گروه دوم به تناسب خطای ارتكایی که اصلا از محدوده تناسب مجازات با جرم ارتكابی فراتر نرود، رویارویی تعدیلی تنبیهی صورت دهند. آیا مسئولان قادرند ذره‌ای و دست‌کم‌ی از پاداش‌های سزاوار مردم را در آن‌هم حضور همدلانه و مشفقانه و فداکارانه و پای‌کارانه و وطن‌پرستانه دفاع میهنی و مقابله با متجاوزان خارجی بدهند و حق آن تحرکات وطن‌پرستانه و وظیفه‌گرایانه را ادا کنند؟ مطمئنا و یقینا خیر!؟ اما مسئولان می‌توانند مجازات‌های تنبیهی شدید را علیه کسانی از بازداشت‌شدگان که در طیفی از خطاهای میهنی قرار می‌گیرند، اعمال کنند. با علم به اینکه می‌دانیم بسیاری از خائنان و خودفروختگان عامل علیه کشور و له دشمن بوده و هستند که به‌راحتی به دام نیفتاده و نمی‌افتند.

چنین مواجهه دوگانه‌ای -یعنی پاداش بسیار حدافلی و تنبیه بسیار حداکثری- علاوه بر آنکه مطابق آموزه‌های نظری و پژوهشی روان‌شناختی نیستند، با آموزه‌های اخلاقی و دینی نیز مغایرت دارند و به‌ویژه با رفتار شجاعانه و شرافتمندانه پرگذشت ایرانیان که روز و شب در دفاع از میهن سر را از نمی‌شناسند، همخوانی ندارد. آیا از حضرت امیر که آن‌همه شدت عمل در میدان مبارزه داشت، کسی سراغی از شدت عمل مجازاتی در میدان قضاوت دارد؟ آیا به‌صراحت در نامه بلند و شریفش به مالک، او و همگان را به ناخشودی از مجازات، درس و اندرز نمی‌دهد؟ اعمال مجازات‌های سلب‌کننده آزادی و اختیار عمل، خطاکاران را در هر سطحی از انجام و ادامه خطا کاملا بازدار می‌کند و درعین‌حال به آنان فرصت تأمل و تجدیدنظر در خطاهای خدای ناخواسته میهنی و مردمی که خام‌طبعانه و سطحی‌گرایانه و احساسی و بغض‌محرانه مرتکب شده‌اند، می‌دهد؛ اما مؤکدا در نظر و خاطر داشته باشیم مجازات‌های سالبه حیات که در بیانه‌های متولیان قضائی و پانویس‌های رسانه رسمی مکرر در مکرر انعکاس می‌یابد، اولا معلوم نیست در مقتضیات وضعیت جنگی، روانی دقت‌مند داشته باشد و از نقش‌مندی هیجان خشم به دور باشد و ثابیا هر فرصت هرگونه انتباه‌آوری را که در زمره وظایف تربیتی و ابوتی متصدیان امر است، از آنان می‌گیرد. مروت و مدارا مغایرتی با قاطعیت کنترلی ندارد.

سوتینا سوراپ‌بور: جنگی که بیش از یک ماه از آغاز آن میان ایران، آمریکا و اسرائیل می‌گذرد، حالا از میدان‌های نظامی عبور کرده و به لایه‌های زیرساختی اقتصاد رسیده است؛ جایی که بازار فناوری از موبایل تا کامپیوتر و تجهیزات زیرساختی با اختلالی کم‌سابقه در عرضه مواجه شده است. تعطیلی گسترده شرکت‌ها، توقف یا کندی واردات، محدودیت‌های ارزی و از همه مهم‌تر، اختلال در مسیر تاریخی و تقریباً انحصاری تأمین کالا از طریق دوبی در امارات، زنجیره‌ای را که سال‌ها ستون فقرات واردات فناوری ایران بوده، دچار گسست کرده است. در چنین شرایطی، بازار در وضعیت میان رکود عملی، انتظارات تورمی و افزایش قیمت قرار گرفته؛ وضعیتی که به گفته فعالان صنفی، نه‌تنها فشار جنگ، بلکه شکنندگی وابستگی ساختاری به یک هاب منطقه‌ای را آشکار کرده است. حالا دوبی به عنوان پاشنه آشیل واردات تجهیزات زیرساختی و کامپیوتری، موبایل و حتی کالاهای اساسی به یک دیوار بتنی تبدیل شده که آینده واردات در این بازار را مه‌آلود کرده است. در این شرایط حالا گروهی به فکر تغییر مسیر واردات و شکست انحصار مسیر دوبی هستند، در لیست آنها نام کشورهایی مانند ترکیه، پاکستان، عراق و حتی افغانستان دیده می‌شود.

تعطیلی گسترده و تکیه بازار بر مودعی‌های قدیمی

بازار فناوری ایران در دو هفته آغاز سال ۱۴۰۵ و با وجود تعطیلات نوروزی، تصویری از یک اقتصاد درگیر جنگ را به نمایش گذاشت؛ بازاری که نه با کمبود مطلق کالا، بلکه با اختلال در جریان تأمین کالا. توقف فعالیت شرکت‌ها و بازارهای فروش و افزایش نااطمینانی دست‌وپنجه نرم می‌کند. کافی است از لی حافظه به مراکز خرید موبایل که در چهارگوشه خیابان جمهوری گرد هم جمع شده‌اند نگاه کنید، دیگر خبری از آن جمعیتی که با هیاهو خیابان را بالا و پایین می‌روند و آن ترافیک سنگین ماشین‌ها نیست. از بازار والدالین گرفته تا بازار چارسو و بازار موبایل کرکده‌ها پایین کشیده شده. آن‌هم در روزهایی که این بازارها می‌توانستند خریداران زیادی داشته باشند. همین شرایط هم باعث شد در روزهای ۱۲ و ۱۳ فروردین‌ماه با وجود نیمه‌تعطیل و تعطیل‌بودن بازار، قیمت برخی گوشی‌ها بین ۱۰ تا ۲۰ میلیون افزایش قیمت پیدا کند. فعالان بازاری می‌گویند دلیل اصلی این افزایش قیمت، آن‌هم با وجود تعطیلی بازار، تقاضای برخی برای خرید، از تنها راه فروش کالا یعنی فروشگاه‌های آنلاین بوده است. به عبارتی در حالی که شرکت‌ها کالاهای جدیدی وارد بازار نکرده‌اند و کالاهایشان همچنان در انبار است، همان چند کالای باقی‌مانده در حوزه موبایل با قیمت‌های نجومی به فروش می‌رسد. مهدی اسدی، رئیس انجمن واردکنندگان موبایل، تبلت و لوازم جانبی، در گفت‌وگو با «شرق» اعلام می‌کند در حال حاضر اغلب نگاه‌های اقتصادی و شرکت‌های واردکننده به دلیل شرایط جنگی تعطیل هستند و باقی‌مانده نیز صرفاً با اتکا به موجودی کالاهایی که بیش از سال تأمین شده‌اند، به فعالیت ادامه می‌دهند. همین موضوع باعث شده کالاهای موجود در بازار، به‌دلیل عدم تزریق محموله‌های جدید، با قیمت‌های بالاتری عرضه شوند. او تأکید می‌کند با آرام‌ترشدن شرایط در تهران و ازسرگیری فعالیت شرکت‌ها، قیمت‌ها به وضعیت پیشین بازخواهد گشت. با این حال، در حال حاضر کالاهای عمدتاً در انبار شرکت‌ها موجود هستند و دسترسی به آنها محدود شده است. او با اشاره به تعطیلی طوانی مدت شرکت‌ها می‌گوید: «ما بیش از یک ماه قبل از شروع سال جدید و همچنین در تعطیلات نوروز به‌طور کامل تعطیل بودیم». طبق اظهارات اسدی، به‌جز جنگ پیش‌رو که مشکلات شرکت‌ها را چند برابر کرده، بازار موبایل در شش‌ماهه دوم سال ۱۴۰۴ نیز با رکود شدیدی مواجه بوده و به احتمال زیاد این رکود پس از پایان جنگ نیز ادامه خواهد داشت. به گفته او، در حال حاضر محموله‌های وارداتی نیز به دلیل جنگ با تأخیر در ترخیص مواجه شده‌اند و شرکت‌ها ارسال بارهای خود را به تعویق انداخته‌اند. به گفته او در عین حال، اگرچه دولت تا حدی با تخصیص حدافلی ارز همکاری کرده، اما محموله‌ها در کمربت با تأخیر ترخیص روبه‌رو شده‌اند و در حال حاضر هیچ محموله موبایلی در کمربت کشور وجود ندارد.

دوبی؛ گل‌گاه حیاتی واردات

اما مشکل فعلی در بازار فناوری و به‌ویژه موبایل فقط بسته‌بودن شرکت‌ها و ترخیص‌نشدن کالا در کمربت نیست. حالا بازار کامپیوتر و موبایل به دنبال شروع جنگ و ادامه پیش از یک ماه آن، وارد تکنمای جدیدتری شده است: اختلال در مسیر تأمین کالا. در واقع آنچه حالا بحران دسترسی به کالاهای کامپیوتری و موبایلی را عمیق‌تر کرده، نه صرفاً جنگ، بلکه قطع یا تضعیف مسیر اصلی واردات است؛ مسیری که سال‌ها به ستون فقرات بازار فناوری ایران تبدیل شده؛ دوبی. به گفته این فعال بازار موبایل: «بیش از ۹۸ درصد بازار موبایل و کامپیوتر ایران از طریق دوبی تأمین می‌شده». این وابستگی فقط به موبایل محدود نبوده و در بازار سخت‌افزار نیز وضعیت مشابهی وجود دارد. طبق اعلام رئیس انجمن واردکنندگان موبایل، در سال‌های اخیر به دلیل تحریم واردات موبایل به طور مستقیم از برندها انجام نمی‌شد و همین موضوع باعث شده بود امارات به گل‌گاه واردات کالاهای اساسی از جمله موبایل، تجهیزات زیرساختی، کامپیوتر و در کل سخت‌افزار تبدیل شود. دوبی برای واردکنندگان ایرانی فقط یک مسیر نبود؛ یک «سیستم» بود. زیرساخت‌های

جهش قیمتی، توقف واردات و نگرانی از تغییر مسیرهای تأمین در بازار کامپیوتر و موبایل

بازار در شوک بی‌مسیری

فعالان صنفی به «شرق» می‌گویند، کشورهایی مانند ترکیه، عمان، عراق، افغانستان و پاکستان به‌عنوان گزینه‌های جایگزین برای واردات از امارات در حال بررسی هستند

لجستیکی، دسترسی سریع به تولیدکنندگان شرق آسیا. هزینه‌های قابل پیش‌بینی و مهم‌تر از همه شبکه‌های تجاری شکل‌گرفته طی سال‌ها، باعث شده بود بسیاری از شرکت‌ها حتی بخشی از فعالیت خود را در این شهر متمرکز کنند. با تشدید تنش‌ها، شروع جنگ و تغییر در روابط سیاسی با امارات، این مسیر حیاتی با محدودیت مواجه شده است. همین مسئله باعث شده واردکنندگان ناچار به جست‌وجوی مسیرهای جایگزین شوند. برخی فعالان بازار اتکا به «دوبی» به عنوان تنها مسیر واردات کالا را یک اشتباه استراتژیک می‌دانند که بارها نسبت به آن به مقامات دولتی از جمله وزارت صنعت و معدن هشدار داده‌اند. هشدارهایی که در نهایت نیز به آنها توجهی نشده است. رضا عالیان، فعال بازار موبایل، با اشاره به تعطیلی بازار، اختلال در واردات و وابستگی تاریخی به مسیر امارات، می‌گوید جهش‌های قیمتی اخیر بیش از آنکه ناشی از معامله واقعی باشد، «بیش‌خور انتظارات بازار» است؛ در حالی که به باور او، آینده این بازار به توان تغییر مسیرهای لجستیکی و ورود بازیگران جدید گره خورده است. عالیان با اشاره به ساختار تأمین کالا در سال‌های چالش‌شدنی می‌گوید بیش از ۹۸ درصد واردات موبایل از مسیر امارات، به‌ویژه دوبی، انجام می‌شد؛ مسیری که به دلیل سهولت لجستیکی و شکل‌گیری شبکه‌های بازرگانی در آن، به مسیر غالب تبدیل شده بود. او معتقد است همین تمرکز بالا روی یک مسیر مشخص، در شرایط فعلی به یک نقطه آسیب‌پذیر تبدیل شده است. به گفته او، در حال حاضر با توجه به تغییرات سیاسی و محدودیت‌های ایجادشده در روابط با امارات، مسیر واردات موبایل با چالش جدی مواجه شده و شرکت‌ها ناچارند به دنبال مسیرهای جایگزین باشند. عالیان از کشورهایی مانند عمان، پاکستان، عراق و ترکیه به عنوان گزینه‌های بالقوه یاد می‌کند و تأکید دارد این مسیرها در برخی موارد حتی می‌توانند از نظر زیرساخت و دسترسی به تولیدکنندگان شرق آسیا مزیت‌هایی داشته باشند. او با اشاره به تغییر احتمالی در الگوی لجستیک تأمین کالا می‌گوید: «در صورت انتقال مسیر واردات از امارات به کشورهای مانند پاکستان یا عراق، ساختار بازیگران لجستیکی نیز دستخوش تغییر خواهد شد و شرکت‌هایی که صرفاً بر پایه دسترسی آسان به دوبی شکل گرفته بودند، ممکن است در رقابت با بازیگران جدید دچار چالش شوند». به باور او، بخشی از فعالان این حوزه تجربه‌ای در حدود سه تا چهار سال دارند و در مواجهه با تغییر مسیرها، ممکن است در کنترل هزینه‌ها و زمان‌بندی واردات با رقیبا عقب بمانند.

جست‌وجوی مسیرهای جایگزین واردات

بسیاری از واردکنندگان و فعالان قدیمی بازار موبایل می‌گویند هرچه سریع‌تر دولت و صنف‌های فعال در حوزه موبایل باید مسیر جایگزین برای واردات کالا از دوبی را به آنها معرفی و زیرساخت‌های لازم را نیز فراهم کنند. مهدی اسدی، رئیس انجمن واردکنندگان موبایل، به «شرق» می‌گوید در شرایط فعلی، کشورهای مانند ترکیه، عمان، عراق، افغانستان و پاکستان به‌عنوان گزینه‌های جایگزین برای واردات در حال بررسی هستند. به اعتقاد او دراین‌میان ترکیه به دلیل زیرساخت‌های مناسب و فرودگاه جدید خود، ظرفیت تبدیل‌شدن به یک هاب منطقه‌ای را دارد. به گفته او همچنین شهرهایی مانند کراچی در پاکستان و هرات در افغانستان نیز می‌توانند نقش مکمل در این زنجیره ایفا کنند. این فعال صنفی تأکید می‌کند که با توجه به تجربه طوانی کشور در شرایط تحریم، یافتن مسیرهای جایگزین برای تأمین کالا امری تحقیق‌پذیر است و درحال‌حاضر نیز پیگیری‌های لازم در این زمینه در حال انجام است.

اختلال در لجستیک و وضعیت پیچیده بازار سخت‌افزار

جنگ تحمیلی به ایران از سوی اسرائیل و آمریکا که نتیجه‌اش تیره‌وتار شدن ارتباطات کشور با همسایگان عربی ازجمله امارات (به‌عنوان گل‌گاه واردات کالاهای اساسی کشور) شده، فقط دامن بازار موبایل را نگرفته و بازار سخت‌افزار از تجهیزات مرتبط با زیرساخت‌های مهم شبکه گرفته تا تجهیزات کامپیوتری و… را تحت تأثیر قرار داده است. فعالان صنفی

بازار سخت‌افزار با اشاره به اختلال در ارتباطات، محدودیت‌های لجستیکی و تغییر مسیرهای واردات، تأکید می‌کنند که افزایش زمان چرخه‌های تأمین، فشارهای ناشی از جنگ و کاهش دسترسی به زیرساخت‌های ارتباطی، موجب ایجاد اختلال در عرضه و افزایش هزینه‌ها در بازار شده است؛ بازاری که به گفته آنان، در حال تجربه تغییرات جدی در مسیرهای تأمین و بازیگران خود است. یکی از فعالان صنفی در حوزه تأمین تجهیزات سخت‌افزار، با اشاره به نقش امارات در زنجیره تأمین می‌گوید این کشور به دلیل برخورداری از زیرساخت‌های لجستیکی مناسب، هم از نظر حمل‌ونقل دریایی و هم هوایی، همواره یکی از مسیرهای اصلی واردات بوده است. به گفته او، حجم درخورتوجهی از کالاهای سخت‌افزاری، به‌ویژه تجهیزات زیرساختی و حیاتی، از این مسیر وارد کشور می‌شده است. این فعال صنفی در ادامه توضیح می‌دهد که هرچند برخی تجهیزات عمومی مانند لپ‌تاپ و سایر کالاهای مصرفی نیز از مسیر امارات تأمین می‌شده‌اند، اما در مجموع بخش درخورتوجهی از زنجیره تأمین سخت‌افزار کشور به این هاب منطقه‌ای وابسته بوده است. او تأکید می‌کند که این وابستگی در برخی برآوردها به حدود ۹۰ درصد نیز می‌رسد و همین موضوع در شرایط فعلی به یک نقطه آسیب‌پذیر تبدیل شده است. به گفته او، در شرایط کنونی و با توجه به تغییرات ایجادشده در روابط و محدودیت‌های لجستیکی، مسیرهای جایگزین مانند ترکیه، پاکستان، عراق و حتی برخی کشورهای دیگر ازجمله تاجیکستان مورد توجه قرار گرفته‌اند. با این حال، انتقال به این مسیرها نیازمند بازطراحی کامل زنجیره تأمین و سازگاری با زیرساخت‌های جدید است.

این فعال صنفی همچنین به تغییرات ایجادشده در چرخه‌های اقتصادی اشاره می‌کند و می‌گوید طولانی‌ترشدن زمان چرخه تأمین، یکی از عوامل افزایش هزینه‌ها در بازار است. او توضیح می‌دهد زمانی که دوره‌های تأمین از حدود ۳۰ روز به ۹۰ روز افزایش پیدا می‌کند، با فرایندهای مرتبط با تخصیص و تأمین ارز از ۶۰ روز به ۲۰۰ روز می‌رسد، عملاً فشار درخورتوجهی به ساختار تأمین وارد می‌شود و این موضوع به افزایش قیمت تمام‌شده کالا منجر خواهد شد. او یکی دیگر از چالش‌های مهم را اختلال در دسترسی به اینترنت و ارتباطات بین‌المللی عنوان می‌کند و معتقد است این موضوع فرایندهای ارتباطی شرکت‌های واردکننده را مختل کرده است. به گفته او، واردکنندگان صرفاً در حوزه خرید و فروش فعالیت ندارند، بلکه نیازمند ارتباط مستمر با تأمین‌کنندگان خارجی، واحدهای فنی و مهندسی و بخش‌های پشتیبانی هستند. ارتباطی که در شرایط محدودیت اینترنت با اختلال مواجه شده است. این فعال صنفی همچنین به نقش محدود و موقت برخی اقدامات حمایتی مانند تأمین اینترنت از طریق نهادهای صنفی اشاره می‌کند و می‌گوید این اقدامات در حد یک مسسکن موقتی هستند و نمی‌توانند جایگزین زیرساخت پایدار ارتباطی شوند. او تأکید می‌کند که حتی در صورت دسترسی محدود به اینترنت، امکان مدیریت کامل فرایندهای پیچیده واردات و پشتیبانی فنی در زمان کوتاه وجود ندارد. او در ادامه با اشاره به تأثیرات جنگ و شرایط امنیتی بر فضای کسب‌وکار، بیان می‌کند که افزایش ریسک فعالیت با ایران برای شرکای خارجی نیز یکی از پیامدهای این وضعیت است؛ موضوعی که می‌تواند در آینده بر همکاری‌های بین‌المللی تأثیر بگذارد. این فعال صنفی به وضعیت موجودی شرکت‌ها اشاره کرده و می‌گوید برخی شرکت‌ها پیش از تشدید شرایط اقدام به واردات و ذخیره‌سازی کالا کرده‌اند، اما این موجودی‌ها نیز در بستر اختلالات بعدی با چالش مواجه شده‌اند. به گفته او، اختلال در زنجیره تأمین باعث شد حتی کالاهای موجود نیز در چرخه عرضه به صورت روان وارد بازار نشوند. او همچنین از نوعی «اثر ترومانی» در بازار یاد می‌کند و توضیح می‌دهد که هر روز تأخیر یا اختلال در فعالیت، به‌نوعی به زمان‌بندی کلی بازار اضافه می‌شود؛ به گونه‌ای که مثلاً اگر ۳۵ روز اختلال ایجاد شود، این زمان به صورت مستقیم به چرخه تأمین افزوده می‌شود و بازگشت به وضعیت عادی نیازمند زمان بیشتری خواهد بود. به گفته او، حتی پس از پایان دیگری‌ها نیز بازگرداندن زیرساخت‌ها و سیستم‌های نظارتی و لجستیکی، فرایندی زمان‌بر خواهد بود.

آینده بازار؛ میان بازگشت و بازتعریف

فعالان بازار معتقدند آینده این حوزه به دو عامل کلیدی وابسته است: پایان یا تداوم تنش‌ها، و توانایی دولت در مدیریت روابط خارجی و تسهیل واردات. یکی از واردکنندگان موبایل به «شرق» می‌گوید: «اگر شرایط آرام شود، قیمت‌ها برمی‌گردد و شرکت‌ها فعالیت را از سر می‌گیرند، اما اگر مسیر امارات از دست برود، باید به طور جدی به مسیرهای جایگزین فکر کنیم». او تأکید می‌کند که تنوع‌بخشی به مسیرهای واردات، دیگر یک انتخاب نیست، بلکه یک ضرورت است. بازار فناوری ایران در میانه یک بحران چندلایه قرار گرفته است؛ بحرانی که از جنگ آغاز شده، اما به سرعت به اقتصاد، لجستیک، ارتباطات و ساختار بازار سرایت کرده است. وابستگی تاریخی به دوبی، اکنون به یک نقطه ضعف تبدیل شده و بازار را ناچار به بازتعریف مسیرهای خود کرده است. به باور فعالان در کوتاه‌مدت، موجودی انبارها مانع از بحران فوری خواهد شد، اما در میان‌مدت، آینده این بازار با سرعت انطباق با شرایط جدید و توانایی بازسازی زنجیره تأمین وابسته است؛ زنجیره‌ای که حالا بیش از هر زمان دیگری، شکننده و درعین‌حال تعیین‌کننده شده است.

سودوکو سخت ۴۲۸۲					
	۸	۷		۱	
۴			۶		۱
					۹
۳					
	۴	۳		۹	۷
				۲	
			۸	۲	
۶					
	۱				
				۹	۴

سودوکو ساده ۴۲۸۲					
	۸	۲	۶		
۳	۷	۶		۵	۳
۴			۵	۸	۲
	۲				
			۵	۳	
۷					
			۲	۸	
			۶	۸	۱
			۶	۱	

سودوکو سخت ۴۲۸۲

زمان پیشنهادی: ۴۰ دقیقه

قانون‌های حل جدول سودوکو

۱- در هر سطر و ستون باید اعداد یک تا ۹ نوشته شود. بدیهی است که هیچ عددی نباید تکرار شود.

۲- در هر مربع ۳×۳ اعداد یک تا ۹ باید نوشته شود و در نتیجه هیچ عددی نباید تکرار شود.

حل سودوکو ۴۲۸۱

۲	۳	۱	۴	۵	۶	۸	۷	۹
۴	۵	۶	۷	۹	۸	۱	۲	۳
۷	۸	۹	۱	۲	۳	۴	۵	۶
۳	۹	۶	۵	۸	۱	۴	۲	۷
۶	۷	۸	۳	۲	۵	۶	۱	۴
۱	۵	۴	۶	۷	۲	۳	۹	۸
۵	۴	۶	۸	۱	۷	۹	۳	۲
۸	۱	۷	۳	۹	۲	۵	۶	۴
۹	۳	۲	۶	۵	۷	۸	۱	۴

۱	۹	۶	۵	۲	۳	۸	۷	۴
۲	۴	۵	۸	۶	۷	۳	۹	۱
۸	۳	۷	۱	۴	۹	۲	۶	۵
۹	۵	۲	۱	۴	۷	۳	۸	۶
۶	۷	۳	۹	۸	۵	۱	۲	۴
۶	۱	۸	۷	۳	۲	۵	۴	۹
۳	۴	۱	۲	۹	۸	۶	۵	۷
۵	۸	۲	۷	۶	۹	۱	۴	۳
۷	۶	۹	۳	۵	۱	۴	۸	۲

حل جدول ۵۲۸۵

۱۵	۱۴	۱۳	۱۲	۱۱	۱۰	۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱
۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵
۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵
۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵	۱
۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵	۱	۲
۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵	۱	۲	۳
۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵	۱	۲	۳	۴
۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵	۱	۲	۳	۴	۵
۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵	۱	۲	۳	۴	۵	۶
۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷
۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸
۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹
۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰
۱۲	۱۳	۱۴	۱۵	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱
۱۳	۱۴	۱۵	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲
۱۴	۱۵	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳
۱۵	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴

افقی:

۱- شهری در استان مازندران- خجالت‌زده-

وضعیت گواشی ۲- نخستین مرحله از تمرین تئاتر با محوریت نمایشنامه است- نوعی سوسیس ایتالیایی

۳- هدیه‌دادن- غذای محبوب بازگانی‌ها- زنان عرب

۴- شیوه رفتار- قطعه موسیقی- چین‌چروک پوست

۵- پیش‌درآمد آشغال- تکنیکی در شیوه اجرای نقاشی- مادر ۶- خودرو- وسیله ورزشی برای دودین در فضای بسته- مخفف گر ۷- از هفت‌قلم آرایش قدیم- شمشیرزن- در نزدیکی ۸- نام‌ها- شروع، آغاز- ناتمام ۹- پیشامد- زندانیان جنگی- اصل و حقیقت چیزی ۱۰- واحدی برای وزن معادل ۷۰۷ گرم- از عوامل مهم در تغییرات جمعیت- تبلی ۱۱- دارای حرکت کسره- معروف‌ترین تلسکوپ فضایی- خاندان ۱۲- خوردن- نقاط بسیار ریز شکل‌دهنده تصویر جایی- بیماری انتهایی منجره ۱۳- از غذاهای محلی بلوچستان ایران- پراکندگی- سریع‌ترین حیوان ۱۴- طبیب مخصوص انوشیروان عادل- از تیم‌های فوتبال بوندس‌لیگای آلمان ۱۵- نوشته حاشیه‌سند- غم‌انگیز- آدم‌کشی

عمودی:

۱- صدای بلند- محوکردن- به یکدیگر نامه نوشتن ۲- فیلمی ساخته فیلیپ راث با بازی نیکول کیدمن- ماری بسیار سمی ۳- از پرندگان شناگر- بلند و رفیع- همراه ۴- متعلق به خانه- مترسک- ذکاوت ۵- همسر زن- واحدی برای اندازه‌گیری وزن فلزات گران‌بها- درنگ ۶- امتداد- متذکر- ضربه سر در فوتبال ۷- فهرست